

Gästriken

Nr 2
November 2025
Årgång 35
ISSN
2004-9293

Gästrikedrottens Historiska Förening

Swish: 123-1515139 • Bankgiro: 5602-3559



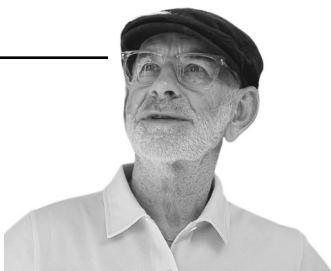
Gävle BK 1979. Stående från vänster: Hans Westberg, Sture Markusson, Robert Engwall, Gunnar Molinder, Olle Eriksson, Urban Enarsson, Håkan Roos. Knästående från vänster: Bo Murén med sonen Anders, Mats Widing, Peter Svanberg, Anders Holmström, Mats-Olov Öberg

20 sidor – här är innehållet

sid 2: Ordföranden om framtidens krav och önskemål
sid 3: Skogskarlarnas Klubb – och styrelsenytt
sid 4: Dagarna då Gefle IF intog London
sid 5: "Ucka" – damfotbollslegendaren i distriktet
sid 6-7: Hälsingen med alla SM-medaljerna
sid 7: Årsmötet – med starkt inslag av Högbo GIF
sid 8-9: Han trampade på gasen i Midnattssolsrallyt

sid 10: Brynässhopen jubilarar – fyller 30
sid 11: Medlemsträffen hos Brynäs IF
sid 12-13: Tord Lundström – alltid tröja nr 6 i Brynäs
sid 14-15: Gävle BK – klubben som lades på is
sid 16: Mer Gävle BK – om drömmen om konstfruset
sid 17: 300 smeknamn från Idrottsgästrikland
sid 18-19: Medlemsträffen hos SIF – och bilder
sid 20: Domare Carlsson minns

Så här möter GHF framtidens krav och önskemål



I föregående ledaren tog jag upp vad som hänt i föreningen sedan starten 1993. Vad som har uppskattats och lockat medlemmar. Hur medlemsantalet och medlemsstrukturen har utvecklats samt även en spaning in i framtiden. Det senare resulterade i ett 11-punktsprogram. Vi fräschar upp våra minnen!

1. ”Försättsblad” Hur blir man ny medlem i GHF? Sprid information och möjlighet att enkelt betala genom Swish.
2. ”Presentations GÄSTRIKE”, som är lokalt anpassas. Lagom tjock!
3. Bygg upp arkiv med verksamhetsberättelser, foton/filmer. Även i ”utställningsskick”.
4. Utveckla hemsidan under laget.se/GHF.
5. Tydliggör GHF:s framtidsplaner.
6. Ladda ”bärbart” med lokalt anpassad foto/film, ta med ”lokala/ legendarer/ medlemmar”.
7. Besök och berätta på lämpligt ”publikt evenemang” (matcher, pensionärsmöten).
8. Skriv nytt ”Historiskt underlag” typ Gästrikland före 1950.
9. Billigare distribution av Gästriken.
10. Vi behöver nå även de som inte är medlemmar. Trycksak då och då till alla ”hushåll” via klubbarna/föreningarna....typ Hembygdsgård, Bibliotek m. fl.
11. Marknadsför föreningens nytta och sök även bidrag och skaffa sponsring.

Ja, det blev verkligen en gedigen lista vi fick som förslag från medlemmar och även genom styrelsens egna tankar.

Vad har då hänt senaste halvåret?

Vi har, genom Jan-Åke Hedströms och PG Florell förtjänst, genomfört lokalt anpassade medlemsträffar i samarbete med idrottsföreningar. Fått värdefull information, diskuterat och fikat samt varit på deras efterföljande idrottsevenemang. Genomfördes vid Sandvikens IF:s fotbollsmatch i superettan mot Brage IK samt vid Brynäs IF:s ishockeymatch i CHL mot Klagenfurt. Intresset var stort och vi kommer framöver att satsa mera på liknande träffar i stället för dagslånga bussresor.

”Stisse” Åberg har genomfört ett lyckat projekt kring digitalisering av vår tidning Gästriken. Alla tidigare exemplar kommer att finnas tillgängliga för våra medlemmar via vår hemsida laget.se/GHF. Tidningarna ska vara lätta att hitta och enkelt att bläddra i. Möjligheterna ska även för dig finnas att på ett ställe göra utskrifter av enskilda tidningar eller sidor. Vi kommer inte att lämna de medlemmar som önskar få papperstidning i stick-et. Hör ni av er till oss så ska vi lösa det.

”Krigarn” Kriström är aktiv på sociala medier och skriver om kända idrottsprofiler och idrottshändelser. Han avslutar alltid sina artiklar med tips att intresserade läsare, som vill veta mer, kan vända sig till vår förening och bli medlem. Det har inneburit flera nya medlemmar.

Före årsskiftet har vi uppdaterat vårt medlemsregister med aktuella uppgifter så att vi kan underlätta framtida kommunikation mellan oss.

Genom nära samarbete mellan styrelsen, valberedningen, tidigare styrelsemedlemmar och adjungerade medlemmar kan vi fördela uppgifter mellan oss på ett bra sätt.

Som du ser har vi börjat arbetet med att genomföra punkterna ovan och vi kommer löpande att informera om den fortsatta utvecklingen.

Gunnar Lindbom, ordförande

Notera! Tisdag 2 december kl 14.00 medlemsmöte Golfrestaurangen, Gävle. Se bifogad information!

Gästriketidrottens Historiska Förening

GHF:s styrelse för 2025-2026
(utsågs 23 april 2025)

Ordförande:

Gunnar Lindblom, Idrottsallén 23A, 806 49 Gävle
072-246 75 87 • lindbom.gunnar@gmail.com

Vice ordf:

Jan-Åke Hedström, Sveavägen 24 5 tr 811 40 Sandviken
070-307 41 07 • janakehedstrom38@gmail.com
Sekreterare:

Carl-Ewert Ohlsson, Sörbyvägen 4, 811 73 Årsunda
076-236 89 81 • carl-ewert.ohlsson@sandviken.se

Kassör:

Håkan Forsgren, Nygatan 26, 803 11 Gävle
070-249 70 22 • hakan.forsgren45@gmail.com
• *Håkan kassör t.o.m. 31.12 2025*

Johanna Grönlund, Kapellgatan 10, 813 35 Hofors
070-512 07 35 • johgrohof@gmail.com
• *Johanna kassör från och med 1.1 2026*

Ledamöter:

Anders Hedbom, 111, 815 94 Tierp
070-581 90 33 • anders.hedbom@gmail.com

Ari Karttunen, Östra Islandsgatan 31, 802 20 Gävle
070-223 94 99 • ari_karttunen@live.se

Johan Stark, Hardvägen 2, 816 30 Ockelbo
• johanstark1973@gmail.com

Valberedningen: Ulf Kriström, Per Gustaf Florell, Carl-Ewert Ohlsson.

Adjungerade, tidigare ledamöterna Bo Nordlund, Lillemor Forsberg och Håkan Forsgren.

Gästriken ISSN 2004-9293

Föreningens tidning utkommer två gånger om året

Ansvarig redaktör: Anders Hedbom, 070-581 90 33

• anders.hedbom@gmail.com

Teknisk redaktör: Stisse Åberg • stisse.aberg@gmail.com

90-åriga Skogskarlarnas Klubb – kanske okänd för de flesta

En gästrikförening med idrottsan-knytning som kanske inte är så känd är Skogskarlarnas Klubb. Ändå har den funnits i snart 90 år.

Den relativa anonymiteten har omhulats genom alla år. Klubben är en kamratförening för äldre orienterare (minst 35 år), sannolikt bildad som en parodi på de högrävarde ordenssällskap som frodades i Stockholm från 1900-talets början. Medlem i SKK blir man endast genom att bli kallad, prövad och dubbad.

Skogskarlklubbar finns i hela Norden, 49 stycken varav 24 i Sverige. De håller ett Allting vart fjärde år. Det finns förstås även en motsvarande Skogsflickornas Klubb.

Initiativtagare till bildandet av Skogskarlarnas Klubb i Gästrikland var Evert Karlsson och Stig Sandegård. De hade stöd av Arvid Sundelöf i Stockholm, en av de fyra grundarna till den allra första skogskarlklubben, som hade bildats fem år tidigare. SKK var för övrigt drivande för bildandet av Svenska Orienteringsförbundet 1938.

Gästrikklubben stiftades den 18 november 1935 vid det första blotet som hölls vid Lövtjärn i närheten av Högbo. 14 deltog och dubbades. Den förste talmannen blev Edvin Ullström, Gävle.

Från de första åren noteras att klubben tävlade mot Medelpads skogskarlar 1936-1939 med blandat resultat. Åren 1945-47 hölls kamper mot Dalarna. 1948 blev kampen snöpligt avslutad då gästrikarna inte var redo. Återbudet skyldes på förkylningar, men det var en nödlögn.

1949 hölls Alltinget vid Kratte Masugn 28-29 maj. Förutom 25 gästrikekarlar medverkade karlar från 16 skogskarlklubbar. Rikshövitsmannen Ernst Killander talade och höll i tingsförhandlingarna vid Anna Mackeijns sägenomspunna koppargruva.

Två gästrikekarlar har vederfarits äran att bli utsedd till Skogskarlarnas guldmän i Norden. 1944 års guldmärke till



främste ledare gick till Erik Tobé, som vid den tiden var gästrike. Han var 1944 tävlingsledare och banläggare för budkavle-SM. 1988 års guldmärke till främste aktiv tilldelades Joakim Ingelsson, Ockelbo.

1952 kom en inbjudan från Upplands talman till en kamp mellan klubbarna. Den ägde rum i Söderfors och har sedan ordnats varje år utom de två pandemiåren. Även i år anordnades den nära Dalälven, nämligen vid Rullsand. Efter 72 kamper har Gästrikland nu 37 segrar, medan upplänningarna har fuffiga 35.

1987 arrangerade SKK Gästrikland i samarbete mot Skogsflickorna och Gästriklands OF Veteranmästerskapen (numera veteran-SM) i markerna sydost om Ockelbo.

SKK stöttar ungdomsorienteringen i distriktet tack vare ett frivilligt bidrag från karlarna utöver årsavgiften och delar varje år ut pris till distriktets främste i klasserna H 12 t o m H 16. Klubben erbjuder även ett stipendium till minne av idégivaren, förre kassabevararen Hans Montelius.

SKK Gästrikland har 2025 (oktober) 178 medlemmar.

Per Elfström

Skogskarlarnas Klubb i Gästrikland

Talmän		Skrivare	
Edvin Ullström	1935-45	Lars Hedwall	1935-38
Georg Eriksson	1945-60	Erik Wickberg	1938-44
Lars Larsson	1960-90	Arvid Sarin	1944-46
Karl-Otto Aspören	1980-96	Nils Carlsson	1946-49
Lars Malmberg	1996-09	Bror Hansson	1949-52
Harry Hietanen	2009-18	Gert Lundberg	1952-74
Karl-Ivar Jönsson	2019-	Gunnar Herou	1974-84
		Fred Högberg	1984-92
		Per Elfström	1992-

Nya styrelseledamoten berättar om sig själv

Jag vill börja med att tacka för förtroendet att bli medlem i styrelsen.

Mitt idrottsintresse är stort och jag brinner för att skapa förutsättningar för så många som möjligt att utöva idrott i Hofors AIF.

Jag är född och uppvuxen i Torsåker. Där började jag spela fotboll, åka skidor och tränade friidrott.

Fotbollen tog mig ”utanför” kommunen och jag spelade fotboll i ett par år i Strömsbro IF och Strömsbro/Sätra.

De senaste åren har jag varit fotbollstränare för olika åldrar i Hofors AIF.

Jag älskar att utbilda och inspirera spelare att vilja utvecklas och lära sig mer. Jag har upplevt så mycket glädje och gemenskap genom mitt idrottsintresse och jag vill jobba med att sprida detta vidare till alla som arbetar i föreningslivet.



Johanna Grönlund – ny i styrelsen för Gästriketidrottens Historiska förening.

Nu har jag fått möjligheten till nya vänner genom arbetet i Gästriklands idrottshistoriska förening och jag ser fram emot att jobba i styrelsen.

Johanna Grönlund

Dagarna då Gefle IF intog London

För nästan 90 år sedan, långt innan brandkåren hade förvandlats till räddningstjänst, fick en ung skåning vid namn Sven Rohlén jobb som brandchef i Gävle. Han var intresserad av orientering men värvades av Gefle IF:s friidrottssektion och blev snabbt en viktig ledare i föreningen.

Om jämställdhet på den tiden hade varit vad det är i dag skulle Svens policy inte ha varit mycket värd, men då kunde han utan vidare genomföra sin plan. Den gick ut på att värva snabba, starka pojkar som lätt kunde röra sig mellan brandhårdar, bära tunga slangar och allt annat som en brandman behövde ägna sig åt på jobbet.

Men han hade en baktanke också. Om han kunde anställa elitidrottsmän på brandkåren så skulle de också kunna tävla för Gefle IF och ha gott om tid att träna på arbetstid. De skulle nästan bli professionella.

Planen fungerade, och framförallt fick GIF ihop ett gäng medeldistansare av absolut världsklass.

Erik Arwidsson var den förste, och han följdes av Gunder Hägg som liksom Erik kom från Jämtland. Gunder slog ett antal världsrekord i GIF:s klubbdräkt och blev de sista krigsårens kanske mest firade idrottsstjärna i hela världen.

Gunder blev först avstängd för att ha tagit emot pengar för att tävla och värvades sedan till Malmö. Men Rohlén skaffade hela tiden nya löpare till sin brandkår och sin klubb. Henry Eriksson kom från Krylbo, Gösta Bergkvist från Sågmyra, Ingvar Bengtsson från Söderhamn och så vidare.

Framförallt Henry och Gösta utvecklades till medeldistansare av världsklass. Visserligen i en konkurrens som var ordentligt uttunnad på grund av det just avslutade andra världskriget, men ändå.

1947 slog de tillsammans med Ingvar och unge Olle Åberg världsrekord på 4x1500 meter, för att nu nämna ett exempel.

Individuellt fanns det en annan svensk som faktiskt var aningen vassare än GIF-löparna, och det var Lennart Strand från Malmö. Han vann SM på 1500 meter 1947 före Henry och Gösta, men ett år senare hade de kommit ifatt. Vid OS-uttagningarna på Stadion vann Gösta före Lennart, Henry och Olle – som därmed inte fick komma med till London-OS.

Det fick däremot de tre övriga. De kände varandra väl efter alla tävlingar, höll ihop under hela vistelsen i England och gjorde diverse utflykter för att fördriva tiden mellan träningspassen. Vilket bildsviten på det här uppslaget, hämtat ur Göstas privata album, är ägnat att skildra.

Då tävlingarna till slut kom igång gick alla tre svenskarna som väntat till final. De hade gott om tid att prata ihop sig om taktiken och bestämde sig för att dra varsitt varv – och sedan pinna på så snabbt de orkade för att vinna när det var dags för upploppssvarv.



Trafalgar Square är ett måste för många Londonturister – men bara några utvalda får tillstånd att klättra upp och klappa något av de fyra gigantiska lejon som försvarar torget. .



Här går det undan! Nej, om sanningen ska fram stod motorcyklarna stilla, vilket framgår av ekrarna. Henry, Gösta och Lennart poserade bara för att fotografen skulle bli nöjd. Annars skulle de säkert ha haft både overall och hjälm.



Flanörerna i Richmond Park anade förstås inte att denna trio – Lennart Strand, Henry Eriksson och Gösta Bergkvist – skulle ta tre av de fem bästa placeringarna i OS-finalen på 1500 meter några dagar senare.

Men fransmannen Hansenne hade listat ut att svenskarna bestämt sig för en taktik, så han gjorde vad han kunde för att förstöra den. Han stack iväg som ett spjut redan när startskottet gick.

– Allt vi hade planerat sprack, berättade Gösta många år senare. Men när klockan ringde var det ändå vi tre som låg i topp, så taktiken hade ändå fungerat trots att den hade slagits i kras.

Vem skulle då dra det längsta strået?

Före loppet var nog Gösta favorit efter en lysande försäsong, men det spöregnade i London under finaldagen och kolstybben förvandlades till en seg gytta som fastnade under löparskorna. Det passade inte hans lätta löpsteg, utan i stället lyckades Henry bemästra förhållandena bäst av alla och tog guld före Lennart. Gösta blev femma och var säkert mycket besviken.

Men med tiden kände han sig ändå nöjd och stolt med bedriften. Två GIF-löpare bland de fem bästa i en OS-final på 1500 meter – det lär vi nog aldrig få uppleva igen. Inte att två brandmän från Gävle gjorde det heller.

Ulf Kriström



Ulrika Olsson, Karlsson som hon hette då som ogift, under nationalsången vid en av VM-matcherna i USA 1999.

Ucka – en fotbollslegendar med båda fötterna på marken

Ulrika Olsson, Österfärnebos och Gästriklands legendariska fotbollsmålvakt, har en imponerande karriär att titta tillbaka på. Hon är en av Gästriklands mest framgångsrika fotbollsspelare genom tiderna.

Ulrika har spelat i allsvenska Bälinge och Umeå IK, spelat EM, VM och OS. Varit proffs i USA, San Diego, samt vunnit Diamantbollen 1997, priset som Sveriges bästa fotbollsspelare.

Resan har varit lång. Från de första bolltouchen i Österfärnebos flicklag. Men där som utespelare, som mittback. Och så blev det nödvändigt få någon att agera mellan stolparna. Där blev hon kvar!

Med sin speciella fotbollsstil. Orädd i lufterummet, liksom i närspellet. Och så det där speciella, våga sig ut på spelplanen för att tidigt skära av motståndarnas spelplaner.

Bälinge från Uppland hade tagit steget upp till högsta divisionen. Och ville givetvis krydda laguppställningen ytterligare. Med hjälp från ÖFIF:s välkände Alvar Olsson fick Ulrika tillåtelse göra en del av veckans träningar på hemmaplan. Två träningar i Uppland och två på hemmaplan blev en framgångsrik blandning.

”Ucka”, som hon kallas, blev snabbt omskriven och dörren till landslaget öppnade sig redan 1995. En av hennes absoluta höjdpunkter. 46 landskamper, där känslorna var mycket höga när nationalsången spelades upp.

När damligan skulle starta i USA. Då behövdes det världsspelare. San Diego blev hennes adress 2001. Minnesvärt år – men också skadefyllt. Så pass att hon nöjde sig med ett år ”over there”.

Flytta hem, lägga ned karriären. Så var tanken innan damernas nummer ett, Umeå, hörde av sig. Laget med nästan enbart landslagsspelare. Och kryddade med Marta från Brasilien. Blev



Ulrika med brottaren Alexander Karelin under OS i Sydney 2000.

för Ucka att pendla, gjorde det under sina tre år i Västerbotten.

Silvret i EM i Tyskland blev avskedsföreställningen. För så är det ju alltid. Även en strålende karriär har sitt slut. Meritförteckningen är lång. Här inryms bland annat 1997 då hon utsågs till Sveriges bästa damspelare och två år senare till världens bästa fotbollsmålvakt.

Med SM-guld, guld i Womans cup (numera Champions League). Och definitivt föregångare in i det moderna målvaktspelet. Att spela långt ute på planen och vara delaktig i speluppbyggnaden.

Och så det där med leendet, det smittande leendet. Som hon så gärna bjuder på i sitt nuvarande jobb som lantbrevbärare. Och intresset till runda bollar har hon kvar. Som i rollen som styrelseledamot i Österfärnebo IF:s fotbollssektion eller som ordförande för basketföreningen Färnebo Eagles.

Så det kommer bestå – där det händer, där finns hon, burvaktaren Ucka. Och på fotbollskartan – en av de stora!

Carl-Ewert Ohlsson

Claes Rahm – GIF-hälsingen som tog 32 SM-medaljer

Bland alla klassiska hjältar som Robert Carrick, Gun-der Hägg, Henry Eriksson, Prosten Karlsson och Åke Nilsson finns det en Gefle IF-profil som är nästan lika stor men kanske ligger lite för nära i tiden för att få samma historiska glans som de andra.

Han heter Claes Rahm och tog 32 SM-medaljer under perioden 1983-1996. 32!

Tre av dessa medaljer bestod av guld i tresteg.

Dessutom har han erövrat otaliga finnkampsöäng och gjorde framförallt i tresteg resultat av hög internationell klass.

Då Gefle IF, Sveriges äldsta flergrensförening, fyllde 100 år 1982 fick föreningen en fantastisk födelsedagspresent av Gävle kommun med kommunalrådet Håkan Vestlund i spetsen: En renodlad friidrottsarena alldeles intill ishallen Gavlerinken uppe på Sätträsen.

En anläggning med löparbanor, hoppgröpar, vattengrav och allt som hör till – utan fotbollsmål och linjer, avbytarbänkar och allt sånt – var en fantastisk nyhet. Den första i sitt slag i Sverige när den invigdes 1984.

Att ha tillgång till en sån idrottsplats var en dröm för GIF:s ambitiösa ledare med Bosse Brügge, Erik Proos och Mats Åkerlind i spetsen. Strömvallen var på många sätt en mycket charmig plats, men läktaren ut mot Kungsbäcksvägen är i vägen för vårsolen. Det kan vissa år dröja till framåt juni innan tjälen helt och hållet gått ur marken. Den nya anläggningen hade inga såna nackdelar.

I Kilafors fanns inga planer på någon ny friidrottsarena, det hade Bollnäs kommun inte råd med. Däremot fanns där en mycket duglig och entusiastisk tränare vid namn Bertil Lundquist. Han hade fått fram en mycket lovande kull ungdomar som gjorde sensationella resultat i olika tävlingar ute i landet.

Tänk om Gefle IF skulle kunna förmå denne Bertil att ta sina unga talanger med sig och byta klubb!

Björn Mårtenson, som var medeldistanslöpare och dessutom deltidsanställd på GIF-kansliet, kände både Bertil och flera av de aktiva personligen. Han fick i uppdrag att ställa frågan till Bertil – och svaret blev ja. Utan betänketid, han hade säkert sett hur den nya anläggningen i Gävle skulle komma att se ut och var nog sugen på att få jobba där.

Så 1983 lämnade Bertil Lundquist Kilafors och tog sina bästa ungdomar med sig. Spjutkastaren Peter Borglund, kastarna Mats Hedberg, Lars Henriksson, Lennart Bodell, Birgitta Troi-ve och Göran Svensson – och en 18-årig trestegshoppare vid namn Claes Rahm.

GIF-ledarna hade redan bra koll på den gossen. Han hade som 16-åring hoppat 14,64 och fått tävla i fyra seniorlandskamper redan då han tävlade för Kilafors IF.

I den blåvita GIF-dräkten slog Claes till direkt. Den 18 februari 1983 vann han SM-guld inomhus i Malmö med ett bästhopp som mätte 16,22. Det resultatet gäller fortfarande som svenskt juniorrekord inomhus.

Dagen efter tog han dessutom SM-guld i längdhopp, så man förstår att GIF-ledarna gnuggade händerna.

Senare samma år slog Claes nytt juniorrekord utomhus med 16,27. Det hände vid junior-EM i Schwechat i Österrike och räckte till en bronsmedalj. I SM senare under säsongen tog han sitt första SM-guld utomhus med ett 16,59-hopp i medvind, och senare fick han också tävla i senior-EM Helsingfors.

– Ja, det hände en hel del 1983, säger Claes.

Juniorrekordet från 1983 på 16,27 har bara överträffats av två hoppare, nämligen Christian Olsson som nådde 16,30 1999 och Gabriel Wallmark med 16,43 2021.

Och inkluderar man medvindshopp ligger Claes och Christian på exakt samma bästaresultat: 16,59 (Claes 1983 i +2,1, Christian 1999 i +2,5).

En detalj som många säkert glömt eller aldrig hört talas om är att en av SM-medaljerna är ett silver på 4x400 meter. Men Mats Åkerlind minns, och det är han som berättat att det hände 1991 i Norrtälje då det plötsligt uppstod en vakans i GIF:s lag. Någon fick för sig att Claes säkert hade tillräckligt med både snabbhet och uthållighet för att kunna ta en plats i laget. Och det visade sig stämma, han vann till och med startsträcken.

Numera ägnar Claes Rahm en hel del tid åt musik, framförallt kanske i bandet Blue de Ville, och på friidrottsarenan har sonen Elvin tagit över. Att generna sitter på plats är alldeles tydligt, även om han är ännu bättre i höjdhopp än i tresteg.

Elvin är född 2008, är alltså bara 17 år, men har redan hoppat 2,10 inomhus. Och svensk ungdomsmästare blev han både inne och ute. Dessutom vann han ungdomsfinnkampen.

Förra året vann han trestegstävlingen i ungdomsfinnkampen, men i år har han bara gjort en enda tävling i grenen. Det var i lag-USM, och naturligtvis vann han där också. Elvin, som liksom pappa tävlar för Gefle IF, toppar Sverigestatistiken i sin åldersgrupp i båda grenarna.

Spännande att se vad som händer de närmaste säsongerna.

Ulf Kriström



Elvin Rahm är bara 17 år men har redan hoppat 2,10 i höjd och har visat vinnarkaraktär bland annat i ungdomsfinnkamperna. Här coachas han av pappa Claes under en av dessa finnkamper.



Claes Rahm från Kilafors tog 32 SM-medaljer under en GIF-karriär som varade i 13 säsonger.

Årsmöte – med intressant blick in i Högbo GIF och skidvärlden

Ingenting går av sig själv. Det var mycket tydligt när Gästrikeidrotts Historiska Förening (GHF) mötte upp i Högbo. För sitt årliga årsmöte men också för att få ta del av hur Högbo GIFs verksamhet är uppbyggd.

Och vad som fordras för att bli den här framgångsrika föreningen i de svenska- och internationella skidspåren.

Föreningens Jan-Åke Hedström hade lagt upp kvällen tillsammans med sin kompis Mattias Danielsson. Och det blev en mycket lyckad kväll där mycket handlade om Danielssons.

Mattias Danielsson föredrog den resa som föreningen gjort under arbetsnamnet Omstarten. Tydliga förhållningssätt och roller men alltid med det positiva inslaget APA, Alltid Positiv Attityd!

Givetvis finns det ett stort antal nycklar för det här. Engagerade ledare, de fantastiska förutsättningarna i Högbo, positiva samarbetet med Sandvikens kommun och att sätta upp såväl kort- som långsiktiga mål. Och i allt detta, så många olika aktiviteter där ungdomsverksamheten är basen i framgångarna.

Allt måste hållas samman. Alla måste arbeta åt samma håll. Organisation och tydligheten är en förutsättning.

Mattias söner Emil och Elias redogjorde på ett personligt sätt hur de själva kunnat utvecklas i de blå/vita färgerna. Till-



Elias och Emil Danielsson berättade om sina satsningar i längdspåren.

sammans med så många andra namn har de haft stora framgångar både nationellt som t o m internationellt.

Men det kostar också på. Att klara kvalitets- och mängdträningen över tid. Att inte gå in i den berömda väggen. Balansen mellan träning, vila, avkoppling och näringsriktig föda.

Släkten Danielsson men också många andra framgångsrika ungdomar fick under kvällen en form av ansikten hos intresserade föreningsmedlemmar.

Föreningens ambitiösa ordförande Gunnar Lindbom tackade för den personliga inblicken som vi fått ta del utav. Lite skämtsamt genom att överrätta beprövad valla från annu dazumal.

Men också med idrottshistoriska böcker och förtjänstfullt diplom till en av stöttepelarna, Mattias Danielsson samt till nuvarande ordförande Per Lidström. Åter en minnesvärd och framgångsrik kväll i föreningens egna historiebok.

Efter kaffe och smörgås i Gruvstugan avslutades årsmötet i Högbo GIFs fina klubbstuga.

Carl-Ewert Ohlsson



Det var full attack på Gavelstigen för Bertram Englund och Karl-Erik Henriksson i Midnattssolsrallyt 1964.

Bertram gav fabriksförarna skrämshicka i Midnattsrallyt

Bertram Englund tillhörde inte förhandsfavoriterna i 1964 års Midnattssolsrally.

Men 25-åringen från Karlholmsbruk i norra Uppland brydde sig föga om detta faktum. Istället trampade han gasen i botten och gav de etablerade fabriksförarna skrämshicka!

Här följer nu ett stycke rallyhistoria, för länge sedan glömd av de flesta. Men Bertram själv, numera fyllda 86, har allt i tydligt minne:

– Det var ett äventyr från början till slut. Jag bär med mig den tävlingen så länge jag lever, säger han.

Midnattssolsrallyt var den stora begivenheten i rally-Sverige åren 1950-64. Den prestigefyllda tävlingen avgjordes i juni månad när det i princip var ljus dygnet runt. Hundratusentals åskådare följde skådespelet genom vårt avlånga land. En folkfest.

Bertram Englund, tävlande för SMK Gävle, hade kört tävlingen tre gånger tidigare när han beslutade sig för att pröva lyckan även 1964.

Första gången, -61, hade han tvingats bryta. Tillsammans med kompisen Bernt Jansson slog han sedan till med en ti-ondeplats totalt året därpå – samt en andraplats i klassen för

standardbilar 1301-1600 cc. En i sanning prima prestation, men som kanske ändå inte riktigt fick den uppmärksamhet den förtjänade.

Trots en bra insats även i 1963 års tävling, med en andraplats i klassen bland 42 deltagare, så var Bertram fortfarande tämligen okänd. Meritlistan omfattade märkligt nog endast fem tävlingar totalt sedan debuten i Florida Cup i Gävle 1960.

Dagarna före start styrdes färden till Gävle för en sista justering av förgasarna. Då slog olyckan till.

– I rondellen vid Södertull, nästan framme vid Forslunds Motor, dit jag var på väg, blev jag påkörd och slog runt på taket. Utan bälte hamnade jag i baksätet, chockad, och trodde inte det var sant, berättar Bertram.

Nu var förstås goda råd dyra, men det hela löste sig.

– Killarna på plåtverkstaden ställde upp och jobbade nattskift, bytte bland annat taket och ena sidostycket. Vi målade sedan bilen med pensel och jag kunde – med andan i halsen – komma till startplatsen i Stockholm i tid. Men det var en pärs, fortsätter han.

Onsdagen den 10 juni flaggades bilarna av med en minuts mellanrum från Karlbergs slott i Stockholm. Tom Trana, Erik Carlsson ”På Taket”, Bengt Söderström, Bosse Ljungfeldt, Simo Lampinen med flera. Listan med presumtiva segerkandidater omfattade ett fullskrivet A4-ark – minst.



Bertram Englund, 76 år, när artikeln skrevs 2015. Foto: Kurt Eliasson

Tillsammans med kartläsande vännen Karl-Erik Henriksson (som även åkt med -63) återfanns Bertram i klassen Standardvagnar 1601-2000 cc. En av konkurrenterna var 1961 års totalsegrare Carl-Magnus Skoogh, meriterad fabriksförare för Saab och Volvo och i likhet med Bertram denna gång rattande PV 544 Sport.

Totalt i hela rallyt startade över 200 ekipage från när och fjärran – bland annat från Ryssland, Polen, Östtyskland, England samt Finland.

Första specialsträckan kördes någon timme senare på Tierps flygfält /Idag Tierps arena/. Därefter drog karavanen vidare norrut mot Bollnäs och Hudiksvall. Det var tjockt med folk i skogarna som hejade på sina idoler. Bertram höll bra tempo och noterades för den ena topptiden efter den andra. Experterna började alltmer att rynka sina pannor...

Att Tom Trana ledde efter fyra körda sträckor var väl helt i sin ordning, men på andra plats totalt – i en otrimmad standardbil dessutom – Bertram Englund?

Jodå, resultatlistan var rätt uträknad! Och efter doldisen från Karlholm radade den ena storfräsaren efter den andra upp sig. Carl-Magnus Skogh skuggade en sekund efter (tillika tvåa i klassen efter Bertram) och sedan följde hela ligan med Söderström som fyra och Ljungfeldt som femma. Harry ”Sputnik” Källström höll sjätte plats.

Sträcka 8 var klassikern Husås norr om Östersund. Här fanns (och finns väl fortfarande) ett krön där det gäller att lätta på gasen för att inte riskera slå sönder bilen. Något som dock Bertram i hastigheten ”glömde”.

Följden blev att motorfästena brast och att gasreglaget lossnade från torpedväggen. Efter två minuters febrilt mekande kunde färden visserligen fortsätta, men bilen var nu i akut behov av översyn om det skulle bli något mera tävlande.

Hjälpen kom oväntat i form av Volvostallets chef, Gunnar

Andersson (europamästaren från -58). Denne ryckte in och eskorterade det sargade ekipaget till Volvoverkstaden i Östersund där man snabbt som ögat reparerade efter bästa förmåga!

– Självklart tappade vi många placeringar med två minuter i baken. Men efter allt ståhej som varat i flera dagar var det inte tal om att bryta. Vi skulle i mål och var fullt fokuserade på att satsa vidare, förklarar Bertram.

Efter norra vändpunkten i Strömsund fortsatte banan söderut. Bland annat passerades Gästrikland, där SS12 utgjordes av Gavelstigen – mellan Gästrike-Hammarby och Årsunda. Bertram och Karl-Erik tog hela tiden tillbaka tappad mark.

Bondstorp-Bratteborg i närheten av Jönköping utgjorde sträcka 20 av rallyts totalt 25. Här fanns en svår kurva någon kilometer före mål, där tusentals åskådare trängdes i sommarnatten för att få se en glimt av bilarna.

När startnummer 24 kommer farande i full fart lägger flera i den talrika publiken benen på ryggen i pur förskräckelse. Den röda PV:n håller ett tempo snäppet högre än alla andra hittills och det kan väl aldrig kan gå vägen...?

Nej, så sant. Bertram och Karl-Erik presterar istället en vurpa av det vådligare slaget halvvägs in i kurvan. Bilen studsar mot ett par bastanta stenar och voltar med kraftiga smällar. Blir därefter liggande på taket med bensin rinnande ur det trasiga tankröret...

Det är knäpptyst i skogen för några sekunder, därefter springer en bastant smålänning resolut fram och hjälper den omtumlade besättningen snabbt ut i det fria via vänster sidoruta. Både Bertram och Karl-Erik är, lyckligtvis, helt oskadade!

– Jag körde någon enstaka tävling efter detta, men villabygande och civila arbetet som lastbilschaufför tog därefter över. Min rallykarriär blev kort – men händelserik – konstaterar Bertram Englund.

Kurt Eliasson



Finbesök! Tord Lundström, Lasse Berghagen, Loket Olsson, Lotta Engberg, Ove Molin och Jörgen Mörnback besöker Brynässhoppen



Håkan Westlund i Brynässhoppen när den låg i Wasahuset.

Brynässhoppen jubilerar – fyller 30

Det är inte bara gamla stjärnspelare som fyller jämnt i dessa dagar. Just nu kan vi höja ett glas för Brynässhoppen, som nyligen fyllt 30 år. Här berättar Håkan Westergren, som drog igång projektet och länge var shopens föreståndare, med egna ord om hur allt började.

Idén till en Brynässhop föddes efter det att jag och styrelseledamoten Per Dahlström flög med laget upp till Luleå i februari 1995 där vi träffade Luleås marknadschef. Jag hade fått i uppdrag av kanslichefen Rune Pettersson, ordförande Björn Osbjer och marknadschefen Börje Olsson att ta hand om souvenirverksamhetens utveckling.

Egentligen inget nytt för Brynäs som var mycket tidigt ute med att sälja souvenirer genom den aktiva supporterklubben som drevs av ordförande Acke Jansson och hans medhjälpare som höll till i frisören Börje Engvalls källarlokal. Där träffades gamla genuina brynäsare som hjälpte till med att skicka paket ut i Sveriges land.

Vid den här tiden, 1995, hade vi i Gavlerinken två kiosker som hade öppet vid matchdagar, och till slut nalkades det ett SM-slutspel mot HV71 och en avslutande finaldag i Gävle. Men det blev stryk och alla upptryckta SM-guldröjor fick gömmas undan.

Nu var säsongen slut, men jag kände Krister Ederth som var ansvarig för Ockelbo Marknad som alltid arrangeras en vecka efter midsommar. Krister fixade en plats åt oss vid torget, och detta blev en mycket lyckad utflykt för Brynässouvenirer med hjälp av ideellt arbetande Margot och Örjan Olsson, Bosse och Fredrik Bäckström och mig, Håkan Westergren.

Efter avslutad marknadsförsäljning blev det att ta tillbaka de prylar som blev över till rinken. Och vid det tillfället dök det upp folk som ville köpa souvenirer. Jag blev helt övertygad om att vi måste agera, så jag kontaktade vicevärden vid Valandhuset och fick låna en lokal som stod tom. Där öppnades den första shoppen med en enkel inredning.

Vår marknadsföring var ganska enkel. Inga annonser utan vi använde gamla lagaffischer som användes med ett extratryck, ”BRYNÄSSHOPEN I CENTRALA GÄVLE”. Vi tänkte att

turister som kom till Gävle säkert skulle komma i kontakt med bensinmackar, livsmedelsbutiker, Systembolaget, hotell, campingplatser med mera.

Det var affischering som gällde. Allt sköttes av ideellt arbetande trogna Brynäs-vänner.

Utvärderingen av detta ledde till att vi hyrde in oss i en liten del av herrekiperingen Herr Carl, och senare blev det en flytt till olika lokaler i Wasahuset, men till slut hamnade vi i den lokal som blev slutstationen där. Affärslokalen var på 218 kvadratmeter ut mot Kaplansgatan och lagerlokalen var på 90 kvadrat. Allt, inklusive en garageplats i källaren, med en prislapp på 8 750 kronor.

Detta var Sveriges då största ishockeybutik, och det var inte bara en butik utan också ett stiligt museum som supportererna älskade. Vi hade också en cafeteria i butiken där man hämtade kaffe, tog klippböcker och satt och läste. Väggarna var fulla av historiska saker och händelser. Många andra föreningar kom till oss och tittade på hur vi hade gjort.

En mycket uppskattad sak var när jag satte upp en autografvägg i shoppen, och jag tror att den förste som skrev var Rolf Lassgård. Sedan tillkom namn som Lasse Berghagen, Leif ”Loket” Olsson, Jörgen Mörnback, Lotta Engberg, Alf Svensson, Arne Ljungqvist och IFK Göteborgs ordförande Gunnar Larsson, som besökte shoppen 2001 efter Riksidrottsförbundets årsmöte i Gävle.

Gunnar var då tillträdande ordförande och Arne lämnade över. En stor upplevelse för mig att dessa stora ledare hade hört talas om shoppen och ville komma och titta!

Detta är den sanna historien hur shoppen kom till, och det finns många som har gjort avtryck i dess historia. Inte minst Nilla Pettersson, Elin Levin, Malin Hjelm, Örjan Olsson, Margot Olsson, Lars-Göran ”Lulle” Persson, Anders Feltenmark, IT-experten Fredrik Gustavsson, Ulf Lindgren med flera.

Tack alla som gjorde det möjligt att vi blev Sveriges ledande souvenirbutik som alla ville efterapa.

Så här var det när Brynässhoppen kom till, och resten av historien kan vi ta en annan gång.

*Håkan Westergren
Gävle den 3 augusti 2025*



Håkan Svedman höll en uppskattad liten föreläsning om varför allt fallit på plats för Brynäs de två senaste säsongerna och fick lite historielitteratur som tack av GHF:s ordförande Gunnar Lindbom, till vänster.



Ove Molin talade en del om personkemin i Brynäsåset.



Dick Wallström berättade om de speciella regler som CHL infört.

Foton: Anders Hedbom

En kväll i Brynäsandans tecken

Hunger, engagemang, gemenskap.

Det är tre ledord som står på Brynäs IF:s spelarbuss och som gäller för Brynäs IF både i ishockeyns värld och i samhället.

De orden kan nog också sammanfatta vad klubbdirektören Håkan Svedman talade om inför ett 60-tal GHF-medlemmar i Monitor ERP Arena den 4 september. Vi hade samlats där före CHL-matchen mot österrikiska Klagenfurt och fyllde den bar på plan 3 som fått namnet 1912.

Många har hyllat Håkan för hans arbete som klubbdirektör, inte minst sedan föreningen redovisat ett resultat på mer än 33 miljoner för det senaste räkenskapsåret, men själv håller han helst en låg profil. Han talar hellre om mänskliga värden, och det gjorde han under vårt besök också.

Om sammanhållning, om gott kamratskap. Om laganda, om att lyfta varandra.

Kort sagt så berättade han vad den gamla goda Brynäsandan handlar om.

Han berättade också om att han själv växte upp i Uppsala på 1970-talet och framförallt var en fotbollsskille som höll på Sirius, men det gällde ju att ha ett favoritlag i ishockey också. Det fanns på den tiden bara två alternativ, nämligen Brynäs och Leksand, och eftersom hans bror valde att hålla på Leksand så var det självklart att han själv blev brynäsare.

– Fast att jag så här många år senare skulle stå här som klubbdirektör för Brynäs, det hade jag förstas aldrig vågat drömma om.

Håkan Svedman berättade också att det goda ekonomiska resultatet naturligtvis till stor del beror på att den sportsliga verksamheten med fullsatta arenor gav goda intäkter.

– Men det mesta föll på plats. Vi har också mycket gott utbyte av avtalen med våra samarbetspartners, vi har spelare som

frivilligt spelar för betydligt lägre löner än de är värda – och så håller vi oss strikt till budgeten.

Det primära målet för herrlaget är att komma bland de sex främsta i grundserietabellen, för då är man garanterade att åtminstone få spela kvartsfinal. Det innebär i så fall att man minst får spela tre lönsamma slutspelsmatcher, vilket i så fall ger intäkter rätt ner i kassakistan.

– Vi budgeterar nämligen inte för något slutspel utan bara grundserien. Och vi kommer inte att fara iväg och göra av med en massa pengar i onödan bara för att vi nu har ett hyggligt eget kapital. Ambitionen är att bygga vidare på det, och då kan man inte vara slösaktig.

Efter Håkan tog domarveteranen Dick Wallström över podiet och förberedde åhörarna på de speciella regler som CHL-ledningen bestämt sig för att införa. Framförallt att utvisningar ska avtjänas i sin helhet även om laget som fått numerärt överläge gör mål men också en del annat smått och gott som alla som brukar se SHL-matcher inte är vana vid.

Och till sist tog Ove Molin över och berättade om samarbetet han och den andre biträdande tränaren, Anders ”Masken” Carlsson, har med den huvudansvarige Niklas Gällstedt. Brynäs IF:s kommersiella direktör, Jakob Westerlund, ställde frågor och Ove svarade fyndigt och lagom avslöjande om hur det fungerar bakom kulisserna.

Han talade om lagbygget, om tålamod, om gruppdynamik och en hel del annat. Det han inte nämnde den här gången var att en förlorad match kan leda till att han och hans två kolleger kan gå och sura i timmar och knappt tala med varann.

Det har hänt att målvaktstränaren Anthon Hansson fått ryta till, ”Men för fan, ryck upp er!”, innan ordningen återställts.

Man kan kalla det Brynäsandan om man vill.

Förresten vann Brynäs CHL-matchen med 4–2, så alla gick hem nöjda och glada.

Ulf Kriström

Meste mästaren i Brynäs: ”Mina drömmar blev till verklighet”

Hur står det till med hockeyveteranen Tord Göte Lundström, som ju tillsammans med jämnåriga Hans ”Virus” Lindberg, firade sin 80-årsdag i våras.

– Det blev extra trevligt att få träffa Virus på nytt, det var länge sedan vi sågs. I övrigt är läget riktigt skapligt, för vad kan man mer begära..?

Annars, går du mest och drömmer om fornstora dagar hemma i villan i Höjersdal?

–Nää, nää, jag är inte mycket för drömmar, för jag minns dom nästan aldrig... och dagdrömmeri är heller inget som ligger för mig.

– Men minnena finns ju kvar, och det känns extra kul när vi gamla veteraner träffas och ”surrar” skrattar Tord, som ofta är en sedd gäst i Gavlerinken.

– Om jag skulle platsa i dagens Brynäs? Kanske om jag fick mest stå framme vid mål och få bra passningar som blir till mål. Nej, det är en helt annan hockey idag, så mycket snabbare, tuffare.

– Bättre? Nja, jag väljer att konstatera att läget är som det är. Och det är alltid spännande att följa dagens hockey, helst på plats och känna in atmosfären.

Ibland sneglar han mot taket, för högt där uppe hänger den – Tords historiska tröja nr 6.

Och själva ”hissningen” har sin alldeles speciella historia. Dubbelt upp.

För saken var den att hans tröja var den första i Sverige som hissades redan den 1 april 1993, inför den tredje SM-finalen mellan Brynäs och Luleå, som blev till fem matcher (då Brynäs därpå tog hem sitt elfte SM-guld)

Tröjceremonin var en proffsidé som Anders ”Masken” Carlsson, som återvänt till Brynäs efter en proffssejour i NHL, tog med sig hem och tillsammans med tränaren Tommy Sandlin såg till att förverkliga.

På det mest effektfulla, psykologiska sätt, påminde detta om Brynäs storhet (gentemot Luleå som ledde med två raka finalvinster) som precis inte stärkte Luleås självförtroende, när det ”bara” gällde att ta hem den tredje raka segern i Gavlerinken ...

Arenan släcktes ner, ”Masken” Carlsson åkte sakta ut i strålkastarljuset, drog av sig sin tröja, med siffran 6 och återbördade den till sin rättmätige ägare ...

Och den hisnande upplevelsen fick sin repris, den 1 december 2007, då den ombyggda arenan invigdes, och därmed åkte Tords gamla tröja upp på nytt.

– Ingen annan i Brynäs får, sedan dess, spela med nummer sex, konstaterar Tord Lundström med rättmätig stolthet.

Ödmjuk och stillsam utanför banan, men en sann fighter av stora, justa, rejäla mått på isen.

De kan vi som var med och följde, såväl Brynäs som Tre Kronor på den tiden, inom- som utomlands intyga.

– Tog faktiskt aldrig till de där fula fasonerna som många spelare kunde göra, inte ens då ryssen Anatolij Firsov cross-

↓ Tröja nummer 6 i Brynäs

★ Evert Westerberg, forw.
1943-44 (1 säsong/14 matcher)

★ Tore Pettersson, forw.
1954-55,56-57 (2/24)

★ Hansinge Lundh, forw.
1960-63 (3/48)

★ Stig Sundin, forw. 1961-62 (1/9)

★ Tord Lundström, forw.
1963-73, 74-79 (15/453)

★ Anders ”Masken” Carlsson, forw.
1979-84, 89-91, 92-93 (10/331) som även spelade med nummer 16, 20 och 36.

★ Jan-Ove Mettävainio, back, 1985-88 (3/93)



checkade mig rakt över näsan – så den är sned än idag, men då var det jag som blixtnabbt tog och ”vred om” hans näsa!

– Men av det blev ingen skada, för jag hade ju handskarna på, så för honom blev det närmast som en smekning ...

– Jag minns hur paff Firsov blev! Och det blev han nog än mer då han inte åkte på en utvisning.

– Själv fick jag sy några stygn ...

Det var bara lite drygt en vecka innan OS i Sapporo 1972, då Tre Kronor lyckades besegra de ”oövertägliga” ryssarna med 4–3 på Hovet i Stockholm.

– Jag var framme vid målet och ”böklade” och så sköt Håkan Wickberg 3–1, och det var då Firsov snedtände. Han kände sig väl förfördelad ...

– Men jag vill tillägga; vilken oerhört elegant spelare Firsov var, vilka dragningar, vilken puckkänsla och hur snabb han var, säger Tord, vars elitkarriär började i hemstaden, hos Kiruna AIF, redan som 14-åring!

Fyra år senare gör Tord sin sista säsong i Kiruna.

– 1963 blev jag övertalad att flytta till Gävle, som blev till en stor omställning för mig på många sätt.

– Hamnade första av allt i lagledaren Ture Wickbergs trädgård, där ett ”husförhör” hölls under ett par timmar, under trivsamma former.

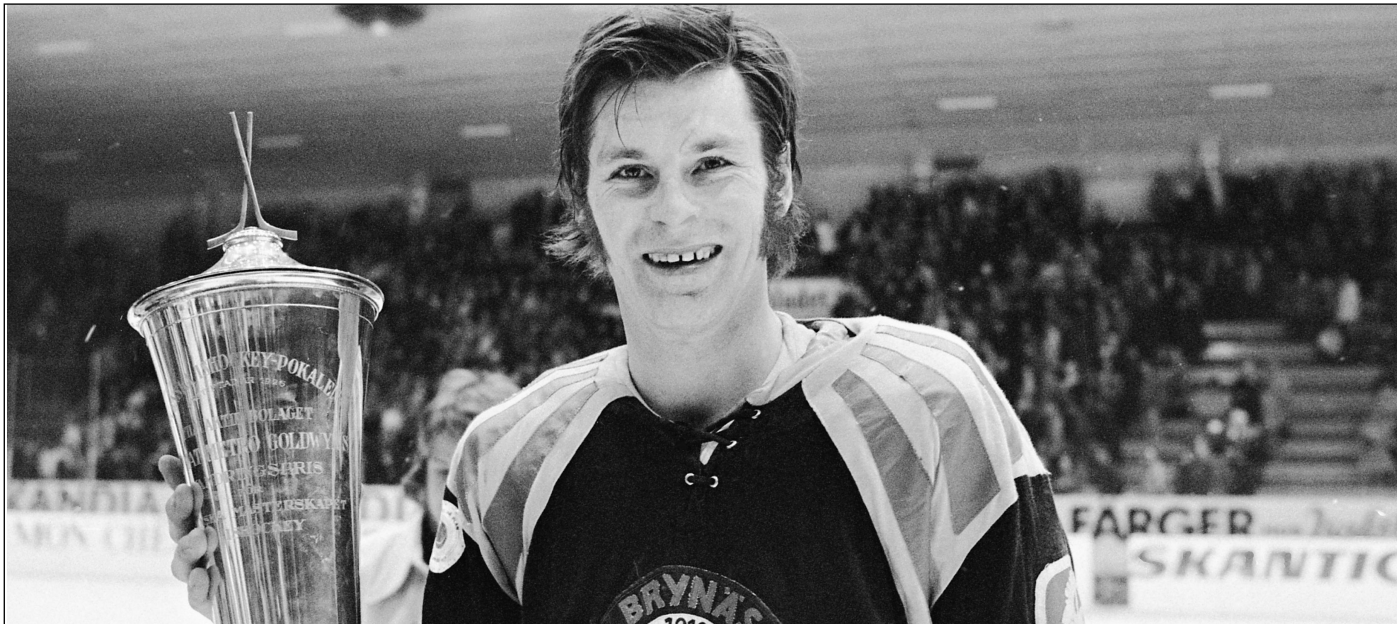
– Efter det hade Ture stakat ut vägen för mig, både på som utanför isen. Han såg till att jag fick utbildning och rätt vägledning i livet. Han var en oerhört storsint man!

– Och det jag minns bäst från min karriär är ju att jag, yngst av alla i laget, hade precis fyllt 19 år, fick vara med om att vinna SM-guld med Brynäs redan under den första säsongen i klubben.

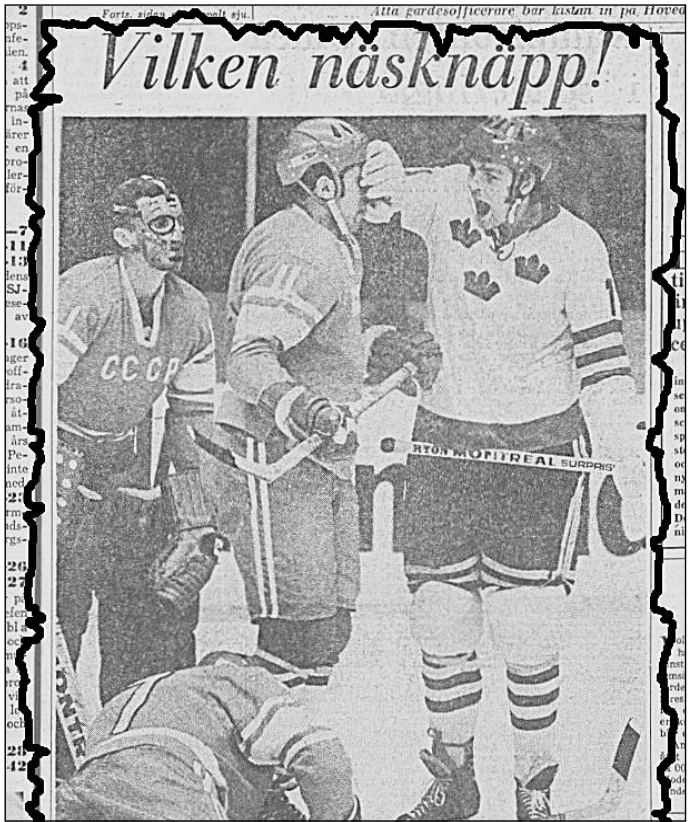
– Mina drömmar blev till verklighet.

Ängrar du att proffssejouren i NHL gick upp i rök?

–Nej, även jag hade mina svackor, då jag blev proffs i anrika Detroit Red Wings, säsongen 1973-74, och bara fick spela elva matcher innan jag förpassades till London Lions, med bl.a. Leif ”Honken” Holmqvist i mål och Uffe Sterner som center ...



Tord Lundström med en mästarpokal efter ett SM-guld. Precis som det skulle vara. Foto: Lennart Olofsson/Arkiv Gävleborg.



– Inte för att urskulda mig, men hela Red Wings var redan på dekis – förutom storbacken Thommie Bergman, som dessutom var ett fint stöd för mig i klubben. Sedan blev jag dessutom skadad, så jag kom aldrig till min rätt i NHL Trots en fin laganda, absolut.

Varför slutade proffskarriären så snöpligt?

– Mitt kontrakt var på ytterligare två år, men jag tog själv kontakt med Detroit och sa att jag ville bryta kontraktet, och avsluta min proffskarriär.

– Så det blev ett smidigt avslut för båda parter, jag hade gjort mitt i NHL kände jag.

Tomas Larsson (seniorjournalist, med start på anrika Idrottsbladet på tidigt 60-tal)

↓ Tord Lundström

★ Födelsedatum. 4 mars 1945

★ Familj: Hustrun Eva-Lotte (gifta sen 53 år) och barnen Jessica,55, och Kristian, 49, med resp. make/maka.

★ Yrke: f.d. fastighetsförvaltare (gick i pension två månader efter sin 70-årsdag)

★ Favoritspelare i dagens Brynäs: Nicklas Bäckström ”en av ytterst få som tänker hockey på isen”. Vilken lirare!

★ Bästa medspelare/motståndare; Lennart ”Lill-Strimma” Svedberg och Börje Salming, också Kiruna-född och var dessutom lagkamrater i tre olika lag.

★ Bästa med Gävle: bästa idrottsstaden som finns – gångavstånd till nära nog allt!

★ Spelarkarriär; Kiruna AIF 1959-63, Brynäs 1963-73, Detroit Red Wings och London Lions 1973-74, Brynäs 1974-79, Mörrum GoIS IK 1979-80.

★ Tränarkarriär; Mörrum GoIS IK 1979-80 (spelande tränare) Brynäs 1980-81, Strömsbro/Gävle HF 83, 1984-87, Brynäs 1987-88 (”jag var misslyckad som tränare”) och haft därtill styrelseuppdrag i Brynäs.

★ Meriter i urval; Invald i Internationella Ishockeyförbundet, IIHF, Hall of Fame 2011, Svenska Hall of Fame 2014, Stor Grabb, nummer 70.

★ Nio SM-guld 1964, -66, -67, -68, -70, -71, -72, -76, -77 (ett rekord som delas med Djurgårdens framlidne storback Lasse Björn) SM-silver 1965, -69, -75. VM-silver 1969, -70, -73, VM-brons 1965, -71, -72, -75.

Blivit invald som forward i Sveriges All Star Team åtta gånger (rekord !)

★ Spelade 200 landskamper under åren 1963-1977.

★ Och icke att förglömma: tidernas främste poängplockare i Brynäs med totalt 629 poäng (331 mål + 298 assist) under 1960- och 70-talet, så hans totala poängskörd är alltså det högsta i klubbens historia!

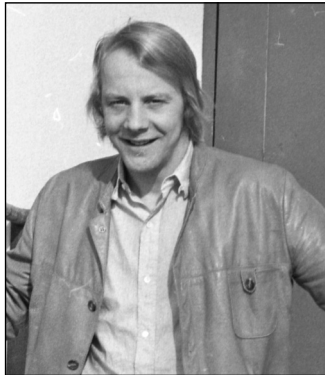
★ Antalet utvisningar: ”Det har jag ingen koll på precis, men man var väl utvisad en till två gånger per match – på ett ungefär. Så man hamnar väl någonstans i mitten av statistiken.”



1970 kom Odd Gabrielsen till GBK som ny lagledare och välkomnades av ordförande Carl-Henrik Hedlund och forwardsstjärnan Olle Hedblom.



Ishockeystjärnan Stöveln Öberg var bandystjärna också, bland annat i Gävle Bandyklubb. Foto: Lennart Olofsson/Arkiv Gävleborg



Lars-Göran Nilssons bandykarriär blev mycket kort. Foto: Lennart Olofsson/Arkiv Gävleborg

Historien om Gävle bandyklubbs uppgång och fall

Bandyns storhetstid i centrala Gävle varade från ungefär 1905 till 1939, då ishockeyn kom och sopade undan nästan allt annat på vintern när det gällde unga grabbars vintersportande.

Runt omkring levde sporten i högsta grad med elitlag i Sandviken, Skutskär, Bomhus (Huge) och Forsbacka, men inne i stan var det Gävle GIK folk pratade om. Isstadion hade invigts ett år tidigare med konstis, rejäla läktare och allt, och just 1957 blev GGIK den första klubb utanför Stockholmsregionen som tog SM-guld i ishockey.

Men bandyn hade trots allt inte varit helt död. IFK Gävle hade lag under hela 1940-talet och ända fram till just 1957. Då gav de upp, och det är lätt att förstå. Svårt att locka spelare, svårt att locka åskådare – och sponsorer vågade ingen ens drömma om. I alla fall inte i Gävlebandyn.

Men två av IFK:arna var inte nöjda med att bara lägga av. Pelle Larsson hade varit spelande lagledare, och Åke Nordin var ledare och därtill engagerad i distriktsförbundet. De pratade ihop sig om att kanske starta en ny förening, och även om det kändes lite hopplöst så försökte de i alla fall. En liten notis i tidningarna ledde till att tolv grabbar dök upp, och efter att de satsat på en riktig annons blev gensvaret nästan överväldigande. De bjöd därför in till ett möte på Folkets hus den 15 november, och där bildades Gävle Bandyklubb.

Ett hundratal grabbar i alla tänkbara åldrar kom till den första samlingen på Sälgsjön. Det var uppenbart att bandyintresset ännu inte hade dött ut helt och hållet, och under resten av den hösten och vintern ordnades det träningar på Stenborgskanalens is på Brynäs.

Åke och Pelle anmälde ett lag till seriespel, och de fick förstås börja från botten i division III. Det tog bara ett par år att nå tvåan, och ambitionen var att gå hela vägen och få spela i Allsvenskan. Vid något tillfälle var laget mycket nära att nå det målet, men det hände aldrig.

En anledning till att det inte lyckades var träningsmöjligheterna, främst under hösten innan det fanns naturis på Strömval-

len. Visserligen fick GBK hyra in sig på Isstadion, men bara då inga hockeylag gjorde anspråk på träningstid. Nämligen mellan 21 och 22 på fredagar då hockeykillarna hellre satt på Skeppet och drack öl.

På Strömvallen var isen alldeles utmärkt när det väl blev vinter, men elljus fanns inte på den tiden. Svårt att träna vettigt då, och matcher kunde bara spelas på helgerna.

Tuffa förhållanden, men gav Åke och Pelle upp? Ingalunda, de gasade på och Åke startade till och med en bandyskola för barn efter några år. Den blev riktigt populär och levde kvar i flera år.

1967, då GBK firade tioårsjubileum, tyckte fritidsnämnden att det var dags att ordna med belysning på Strömvallen. Det gladdde bandyklubben – ända tills det blev känt att det inte skulle spolas någon is där. Fotbollsklubbarna och friidrottarna tyckte att gräsmattan tog stryk av att täckas med is, och tjälen ville aldrig gå ur marken på våarna.

Så Gävle Bandyklubb fick flytta till Nynäs idrottsplats mitt i stan, och det gick väl för sig även om belysningen var sådär. Men konkurrensen med ishockeyn var hela tiden ett stort problem som bara skulle kunna lösas om Gävle Stad investerade i en konstisbana för bandy.

Det kom faktiskt något som uppfattades som ett löfte om det. Hagaströms idrottsplats skulle förvandlas till ett vinterstadion med konstis för den livaktiga skridskoklubben där, och då passade det bra att också lägga kylrör på innerplanen. En genial lösning, tyckte alla.

Men det blev inget av med satsningen i Hagaström. Skrinarna får än idag nöja sig med naturis, och bandyklubben hänvisades under årens lopp till både Sättra och Andersberg. Spartanskt som bara den, men grabbarna hade kul på isen och accepterade situationen.

Gävle Bandyklubb existerar fortfarande såtillvida att klubben är registrerad på förbunds nivå, men verksamheten ebbade ut under åren kring sekelskiftet och upphörde sju-åtta år senare. Om det är för gott återstår att se, man vet aldrig.

Ulf Kriström

Smått och gott om Gävle BK

John Sjöberg, på sin tid bandyspelare i Forsbacka och välkänd även som domare i diverse bollsporter, var tränare i Gävle Bandyklubb under ett antal år på 1960- och 70-talen.

Sonen Göran, mer känd som Flygis, blev mest känd som hockeyspelare men spelade bandy i Gävle BK som junior. Bland annat var han med och vann junior-DM 1977.

Då Carl-Henrik Eklund, en annan välkänd idrottsprofil i Gävle, var ordförande i klubben ville han skapa ett storlag och värvade friskt.

Det kostade pengar, men C-H hade dragit igång logdanser i Valbo, och de gav goda intäkter till klubben.

Värvingarna var inte populära hos alla. De ”gamla” spelarna protesterade men blev kompenserade med ett arvode på 500 kronor var efter säsongen.

Gevaliafamiljen Engwall har under många år haft en framträdande roll i GBK. Jacob hade spelat en del bandy i Sigtuna i sin ungdom och kom med som ledare när äldste sonen, Torsten, började spela. Jacob blev under sin tid både lagledare och ordförande, och 1970 ledde han Torsten och de andra juniorena till seger i junior-DM.

Senare kom även Torstens bröder Sven och Robert med i gänget, och 1977 blev även de distriktsmästare för juniorer.

Sven var bara 14 år då han debuterade och slog igenom. Han spelade center och tog över den rollen då Torsten gick till IFK Stockholm för att han studerade i Stockholm.

Då Torbjörn Ek, stjärna i Ljusdal och i landslaget, pluggade på Borgarskolan tränade han i veckorna med GBK. Den säsongen var för övrigt en av de bästa i GBK:s historia – klubben var bara ett ynka mål från att gå upp i högsta serien.

De som stod i vägen för den bedriften var just Torbjörn Eks Ljusdal.

Bosse Murén och Olle Hedblom var bästa kompisar under uppväxten och blev viktiga för bandyklubben, både som spelare och ledare under många år.

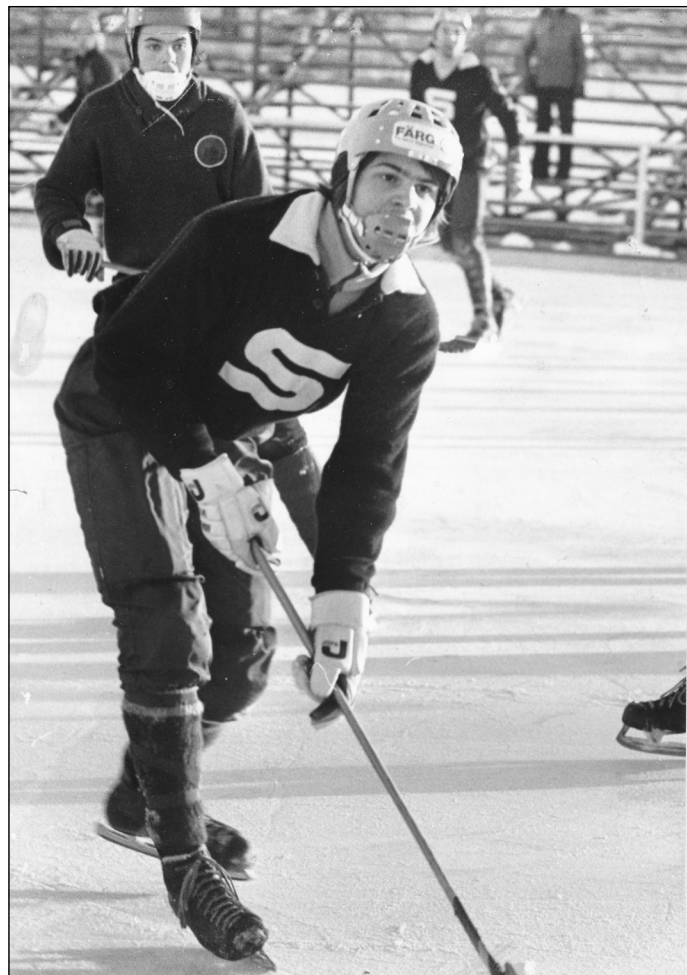
Någon gång i början av 1970-talet var laget på väg att åka ur division II. Men i sista matchen, mot Forsbacka, gjorde Bo ”Chopping” Persson ett märkligt mål som gav GBK segern. Han sköt ett löst skott från högerkanten som Forsbackas målvakt Berra Öhrn kastade sig åt fel håll på.

Det skvallrades om att C-H Eklund skulle ha mutat motståndarna, men det förnekade han...

Från och till var ungdomsverksamheten imponerande i Gävle BK. I mitten av 1970-talet när 60-talsgenerationen var på väg ut och Olle Hedblom hade tagit över som tränare var medelåldern i A-laget 20 år. Då var 15-åringen Sven Engwall given i laget, Torsten hade återvänt från IFK Stockholm och Robert stod på gränsen till en ordinarie plats.

I någon match var alla tre på planen samtidigt, men 1978 spräcktes brödratrion då Sven skrev på för Skutskär och spåddes en lysande framtid. Men han lyckades inte riktigt och återvände fyra år senare till GBK.

Hans ”Stöveln” Öberg spelade bandy inte bara i Skutskär utan också i Gävle BK under några år. Han tillhör klubbens



Famlingen Engwall har betytt mycket för Gävle Bandyklubb genom åren. Jacobs yngste son Sven, på bilden, var bara 14 år då han slog igenom som målskytt i klubben. (bilden från en match Gästrikland-Uppland på Jernvallen, där gästrikarna fick lånade SAIK-tröjor)

stora profiler genom tiderna – liksom den hårdføre Torvald Åkerlöf, Åke Johansson (numera Wings), Dan Eriksson, bolltrollaren Urban Enarsson, målvakten Sune Larsson och Mats-Olof Öberg.

Och jodå, Mats-Olof är son till Stöveln.

Kecke Jonsson, allsvensk i Edsbyn och i många år ledare i GBK, har också spelat i klubben liksom Eddie Wallin, Leif Wanke, Lars-Göran ”Lulle” Persson, Anders Ahlström och Janne Färdig.

Lite senare, i början av 1980-talet, spelade Micke Lindberg, senare allsvensk i SAIK, och Micke Sundberg, allsvensk i Edsbyn, i GBK.

En av de mest kända av alla som spelat i Gävle BK är Brynässtjärnan Lars-Göran Nilsson, som lät sig övertalas att pröva på bandy på en lagom nivå. Men av någon anledning var han inte alls lika vindsnabb på bandyisen som i hockeyrinken, så det blev bara en match för Nilssons del.

Den sista riktigt seriösa årgången av Gävle BK spelade i mitten av 1980-talet. Efter det ebbade verksamheten ut en del, men 1996 var det ett grånat gäng som körde igång igen på lägre nivå och utan att träna seriöst. De höll på till någon gång kring 2005-06 då de flesta av spelarna var över 40 år.

I det laget ingick bland andra Sune Larsson, Sven Engwall och Mats-Olof Öberg.

Ulf Kriström

Kamp om konstfruset i Gävle – kommunen mot bandyförbundet

Konstfryst bandybana i Gävle – den ”utopin” blir föremål för en diskussion på hög nivå i kväll. Arrangör är Gästriklands bandyförbund, och det blir en fight med låsta positioner.

I ena ringhörnan: Pontus Widén och Göran Ericsson från Svenska bandyförbundet, som gärna ser att landets 29:e konstfrysta bandybana hamnar i Gävle.

I andra ringhörnan: Gävle kommun, främst representerad av kommunfullmäktiges ordförande Åke Gillström, kommunalrådet på fritidssektorn Ing-Marie Hansson och fritidsnämndens ordförande Rune Larsson. De kommer att säga att pengarna inte räcker till.

Intresserad åhörare på plats i Baltics lokaler är också Gävle Bandyklubbs ordförande Carl-Henrik Eklund. Den part som är närmast berörd av det diskussionerna handlar om.

– Jovisst, säger C-H. Men det är också ett stort fritidsbehov för allmänheten som måste tillgodoses, inte minst för tårortens skolbarn som behöver en stor isbana att åka skridskor på. Alltså utan de skaderisker som finns på trånga hockeyrinkar.

Nu verkar det här inte vara mycket att snacka om. I fredags stod det ju klart att Gävle kommun inte kan bygga någon konstfryst bandybana förrän tidigast 1982. Långtidsplaneringen (den så kallade Kelpen) för åren 1977-81 innefattar ingen sådan satsning. Däremot planeras ännu en konstfryst rink till 1980 till en kostnad av 900 000 kronor.

För tiden efter 1981 föreslog dock fritidsnämnden ett investeringsbelopp på tre miljoner kronor för en bandybana.

Märkligt att vi ska behöva vänta så länge suckar Eklund. Att en tredje hockeyrink ska gå före! Visserligen sägs ju Gävle vara hockeyns huvudstad, men man får ju se till förutsättningarna också.

Winges minns värvningar – och läggmatch

Åke ”Johansson” Wingses legendarisk bandyspelare i Gävle Bandyklubb minns några härliga episoder från sin tid som spelare i GBK.

Jag blev värvad till GBK från Forsbacka IK av John Sjöberg tränare i GBK och själv gammal storspelare i Forsbacka samt klubbens dåvarande ordförande Carl-Henrik Eklund, polis till yrket. Jag fick bjuda på kaffe vid övergångsförhandlingarna. Året var 1969.

Vid ett tillfälle höll GBK på att ramla ur division 2. Jacob Engwall, far till Sven och Torsten Engvall, lovade ett matcharvode på 35 kr per spelare om vi vann kommande match. Vi vann matchen och blev kvar i div 2. Det utlovade arvodet fick samliga spelare.

C-H Eklund var en mycket dynamisk person och ville göra GBK till en storklubb. Han startade logdanser i Valbo, som blev mycket populära. De genererade mycket pengar. C-H värvade nya och dyra spelare. Vi ”gamla” spelare protesterade. Vi fick då en liten ersättning på 500 kr vardera för en säsong.

I början på 1970-talet var det åter nära att vi skulle åka ur



Klipp ur GD. Fem killar i Gävle BK packar bilen för att träna i Sandviken. Fr v Sture Markusson, Thomas Lundqvist, Robert Engwall, P-O Landerstahl och Lennart Wikström.

Man förstår att folk tröttnar på att jobba med bandyn under de förhållanden som råder.

I kväll tränar GBK-arna på Jernvallen i Sandviken. Inget ovant för de här grabbarna att under sena kvällar sätta sig i bilarna (utan resebidrag) och åka ut till Sandviken. Det har man gjort hela försäsongen.

Men nu finns det is på Nynäs! Det som saknas är plats i omklädningsrummen. Där ska nämligen ishockeyspelare byta om.

*Per Elfström
(artikeln publicerad tisdag 16 december 1975 i Gefle Dagblad)*

vår serie. Vår sista match för säsongen var mot Forsbacka. C-H fixade då att Forsbacka lade sig så GBK fick vinna och klarade sig kvar i serien. Jag minns att GBK:s Bo ”Chopping” Persson sköt ett flackt och löst skott från högerkanten. Forsbackas landslagsmålverk Bernt Harald Örn kastade sig åt helt fel håll och bollen gick i mål.

Torvald Åkerlöf var en riktig bandylegend, mångårig landslagsman, som spelade både i Forsbacka och GBK. Han var en riktig tuffing. När Torvald spelade i GBK och jag i Forsbacka skrek han flera gånger till sina lagkamrater när jag ångade förbi dem. ”Slå omkull den jäveln”!

Lars Sundman, som spelade mest i B-laget myntade ett härligt uttryck.

”En äkta GBK-passning är en passning som går precis bakom den tänkta mottagaren.”

Lars S hade också klubbens längsta skridskoskär.

Tränings tiden var ofta kl. 21.00-22.00 fredagar på gamla Isstadion, innan det blev naturis på Nynäsplan, som var GBK:s hemmaplan.

Åke Wingses

Smeknamnen var bättre förr!

Den börjar med Acke och den slutar med Zeke.

Just nu i alla fall.

Det är ju så här med den moderna journalistiken att det ska göras och publiceras listor – bäst, rikast, mest, snabbast.

Jag vet egentligen inte om det är en lista jag sitter och fyller på, namn efter namn. Det kanske mer är ett samlande av något som aldrig kommer att bli komplett, ungefär som den där frimärksamlingen nån gång i slutet av 60-talet (samlar nån på frimärken numera? Finns det över huvud taget frimärken värda att samla?)

Men just nu där jag befinner mig är jag helt övertygad om att det var bättre förr; roligare, fyndigare, finurligare och framför allt frapperande vanligare.

Smeknamn, inte öknamn, just för att det fanns ett litet ömt förhållanden mellan de som använde dem och de som bar dem.

Frågan är vad de har tagit vägen?

Kolla och tänk efter själva i dagens elitlag, allt från Brynäs IF i SHL till Sandvikens AIK i bandyns elitserie, Sandvikens IF i superettan och även då Gefle IF i ettan norra.

Eller individuellt?

Sara Hector är ju bara Sara Hector (och det är nog det, men det är en annan historia)

Alla namn har sin egen historia och det är inte alltid den framgår när jag antecknar efter att ha lusläst jubileumsböcker.

De flesta kommer också från de stora lagsporterna i området – ishockey, fotboll och bandy.

Ska vi börja lite i ishockey. Krobbe, Masen, Masken, Jajjen, Häsen, Rallarbo, Sop-Åke, Stöveln, Tigern och naturligtvis Kulan som var på högsta nivå i så många sporter.

Fotboll, ett litet smakprov bara: Danskdödaren (!), Dunder-Don, Glad-John, Kiosken, Liston, Luvan, Rom-Janne (!), Smasken, Tarzan.

Bandy? Fibblon, Gula Faran, Hebba, Knatten (!), Pumpen, Rekan, Stabben.

Men det finns några pärlor i andra sporter också. Som orienteringens Björn ”Bjärven” Ljunggren i OK Hammaren eller Gunnar ”Fiddler” Sundberg i Ockelbo basket – och naturligtvis dubbla världsmästaren Snickar-Lasse Andersson från Hofors.

Eller det här att Torsäckers IP går under namnet Vindarnas tempel – ren poesi om ni frågar mig.

Man måste ju också ha haft stor respekt för Sandvikens IF:s storskytt i handboll i början på 40-talet – han Märg-Pelle som sedan blev allsvensk på annan ort.

Det känns omodernt men tyvärr korrekt att kvinnliga idrottare med smeknamn är sällsynta när jag bläddrar bland anteckningarna. Men ”Ucka”, Österfärnebotjejen Ulrika Olsson (tidigare Karlsson) som fick Diamantbollen 1997 som Sveriges bästa fotbollsspelare finns med.

Journalister? Självklart den flitige och skicklige skribenten i denna produkt, Ulf Kristerström – Krigarn!

Just nu innehåller listan strax över 300 namn, men den är inte klar än!

...själv heter jag förresten egentligen Stig-Göran, men till slut var det bara mamma som kallade mig det.

Stisse Åberg

* Acke, Afrikaskruven, Amme, Ata
 * Bacon, Battling, Beggen, Bella, Bempa, Benny Guld-fot , Berra, Bettan, Biffen, Biffen, Big M, Biggan, Biran, Bissen, Bjärven, Blarren, Blomman, Bob-Bom, Bobben, Bobby, Boive, Bola, Bomben, Bon, Bonden, Brandis, Brinken, Bråten, Bulan, Bullen, Buro, Bylle, Byse
 * China, Chopping
 * Dagge, Dala, Dan, Danskdödaren, Dansken, Dino, Dixi, Dixon, Dojan, Dunder-Don, Duvan
 * Fagge, Feten, Fibblon, Fiddler, Fimpen, Flygis, Fläcken, Foto-Kalle, Frippen
 * Gabbe, Gebbo, Gefle-Karlsson, Gibbon, Glad-John, Gringo, Gudde, Gula Faran, Guld-Henry, Guran, Gösen
 * Hagge, Haja, Halvan, Halvar, Hebba, Hilmer, Hinden, Hixa, Hodde, Hofors-Lasse, Honken, Hovan, Huppa, Hållsta, Häsen
 Isak
 * Jabba, Jacke, Jajjen, Jesper, Jochen, Jocke, Jock-mickarna, Jois, Jontik, Jos, Jotti, Julle, Jätten, Jögga, Jöppe
 * Kaggen, Kalle Karta, Kalven, Kanten, Katten, Kecke, Kingen, Kiosken, Klangen, Klicken, Klingan, Klump, Knallen, Knallis, Knatten, Knutte, Kolarn, Korken, Kossan, Kotten, Kricken, Krigarn, Kritan, Kritten, Krobbe, Kronblom, Krossen, Krusse, Kuben, Kugge, Kulan, Kusken, Kuta, Kål, Källis
 * Laban, Lakan, Lappen, Lappen, Latte, Lenas, Lill-Bissen, Lill-Hugo, Lill-Jompa, Lill-Kalle, Lill-Lappen, Lill-Pliggen, Lill-Prosten, Lill-Strimma, Lill-Stöveln, Lill-Vallo, Lillen, Lillis, Lincoln, Lingbo-Sixten, Lingon, Linkan, Liston, Lollo, Lusen, Luvan, Länsman
 * Magic, Malin, Masen, Masken, Masse, Monte, Mossan, Mudde, Mulle, Murren, Musse, Måns, Märg-Pelle, Mörna
 * Nacka, Naffe, Nana, Negus, Nina, Noppa, Nubben, Nutte
 * Ocke, Offen
 * P, Palle, Palton, Pastorn, Pecka, Pepsi, Petter, PG, Pip-Larsson, Pipis, Pix-Olle, Plajmen, Pliggen, Pluto, Plutte, Poppen, Posa, Prosten, Pröjsarn, Pudding, Pullik, Pumpen, Putte, Pålle, Pälsa, Pärlan
 Rallarbo, Rekan, Ricken, Rolle, Rom-Janne, Rulle, Rättar’n, Råven
 * Saftpiraterna, Sampan, Sankt Bernhard, Sippan, Skack-an, Skruven, Skum, Skvätten, Slampen, Slangen, Sluring, Släbben, Slägg-Birger, Smasken, Snickar-Lasse, Snittsa, Snäckan, Sop-Åke, Sopar-Emil, Spanien, Stabben, Staben, Stav-Erik, Stekarn, Stjärna, Stocka, Stojen, Stroppen, Strömning, Stöveln, Sudden, Sudden, Sulan, Super-Dragan, Svarten, Svitas, Sågmyra, Säva
 * Tarzan, Tattarvallen, Tigern, Tigern, Tjetas, Tjofsen, Tjommen, Tjampen, Togga, Tolla, Tuben, Tumba, Turbo, Tussen, Tysken
 * Ucka
 * Vezo, Vicke, Vindarnas tempel, Virus, Virvelvinden från Vuollerim , Viten
 * Zacka, Zeke



Klubbchefen Anders Eriksson (till höger) berättade om SIF:s organisation – som att cirka 120 personer på ett eller annat sätt är anställda av föreningen – och tränaren Eldar Abdulic pratade taktik.



Tre gamla SIF-stjärnor var med på medlemsträffen. Från vänster Lars-Tony Hedström, Rolf Zetterlund och Ove Lindholm. Foto: Ulf Kriström.

Sandvikens IF står på tre ben

Som många av våra äldre medlemmar säkert minns var Sandvikens IF en etablerad elitklubb i svensk fotboll i slutet av 1950-talet. I sex raka säsonger mellan 1955 och 1961 spelade SIF i Allsvenskan, och matcherna mot storklubbar som IFK Norrköping, IFK Göteborg och Malmö FF på Jernvallen lockade stork publik varje gång.

Det ännu gällande publikrekordet för fotboll på Jernvallen slogs 1957 då 20 288 trängde in sig för att se matchen mot Norrköping.

1961, åkte klubben alltså ur allsvenskan men var även under 60-talet en storklubb i division II, som näst högsta serien kallades då.

Från 1970-talet och under många år framåt förändrades läget på det lokala planet så tillvida att först Brynäs och sedan Gefle IF – under några år i koalition med Brynäs – tog över rollen som Gästriklands bästa fotbollsklubb.

Övriga klubbar, som SIF och SAIK, fick ta minst ett kliv bakåt i hierarkin och kom under ett antal år mer eller mindre att bli farmarklubbar till det Gefle IF som Per Olsson byggde så framgångsrikt under åtskilliga säsonger. GIF spelade i Allsvenskan och resten på sin höjd två snäpp lägre.

Den nya ordningen accentuerades 1991 då Jernvallens fotbollsarena byggdes om för att bli hemmaplan för SAIK-bandyn och fotbollen flyttades till en ny och betydligt mindre anläggning på området.

Då Göransson Arena byggdes i ett hörn av arenaområdet utsågs Fredrik Granting till VD för anläggningen. Jag minns själv ett informellt möte med honom där han såg en framtid på superettanivå för SIF-fotbollen – vilket vid det tillfället kändes ganska orealistiskt.

I vilken mån Granting medverkade till att SIF började vinna mark igen är obekant, men undan för undan har visionen ändå förverkligats. Och alla vet ju att den gamla ordningen från 1950-talet nu är återställd. Det är SIF som spelar i Superettan och Gefle IF snäppet under – utan att arenafrågan ens är löst i Sandviken.

Ändå har ju mycket hänt på det klassiska Jernvallenområdet.

Inte nog med att Göransson Arena invigdes 2009, sedan nästan precis ett år tillbaka finns även multisportanläggningen Ferrum Arena ett stenkast bort.

Allt detta har medfört att det trots att SIF inte har en godkänd hemmaarena finns mycket gott om ytor som i den mån de inte redan är fotbollsplaner utan större åthävor kan förvandlas till det. Och det innebär att klubben har goda förutsättningar för att vara en framgångsrik cuparrangör.

Just cuparrangemangen – två om året – är ett av de tre ben som Sandvikens IF bygger sin verksamhet på. Totalt kommer mer än 6 000 ungdomar om året till Sandviken för att spela fotboll och umgås, och det ger ett viktigt tillskott till föreningens ekonomi.

Detta berättade klubbchefen Anders Eriksson för de GHF-medlemmar som gästade Göransson Arena vid ett medlemsmöte den 2 augusti. SIF hade dukat fram kaffe och mazari-ner i ett konferensrum i anläggningen, och Anders gav en lärorik inblick i hur SIF jobbar för att ta nästa kliv mot sin gamla position i svensk fotboll. Numera även på damsidan.

– Vi visste när vi gick upp i Superettan 2023 att vår organisation skulle vara en av de starkaste i serien, berättade han. Vi har under många år jobbat målmedvetet för att stå rustade när den dagen kom, och vi har en ekonomi som står pall för det mesta.

Sandvikens IF kan beskrivas som en pall med tre ben. Så länge alla tre står stadigt på marken kommer verksamheten i sin helhet att fungera som det är tänkt.

Fotbollen är ett av dessa ben. Ja, ursprunget till hela bygget, kärnverksamheten.

Cupverksamheten är det andra benet.

Framsteget är det tredje. En social satsning som har mycket gemensamt med Brynäs IF:s En bra start och Gefle IF:s Ett bättre Gävle. Både ledare och spelare är ute i skolorna och försöker inspirera och motivera ungdomarna till att jobba hårt med studierna och göra vettiga saker på fritiden.

Ett 40-tal GHF-medlemmar deltog i mötet, däribland som synes en trio som spelat med SIF på elitnivå.

Dagen var helt igenom lyckad med undantag för avslutningen, nämligen matchen SIF-Brage. Den slutade 2–5.



Här är några av medlemmarna under årsmöte i Högbo.



Eira Andersson, Ellen Lindström, Gunilla Lindbom, Christina Nilsson, Ulrika Nilsson under träffen på SIF-matchen..



Kalle Hillgren, Mats Brandin, Bosse Andersson och Per Gustav Florell under SIF-träffen.

Från Kålhagen på Brynäs till Argentina



Många grabbar från arbetarstadsdelen Brynäs blev duktiga i idrott, mycket beroende av att man tidigt fick börja kroppsarbete i de tunga industrierna på Brynäs, varvet, hamnen, Skoglund&Olsson och liknande.

En pojke som visade stor talang i de flesta idrottsgrenar, samt visade goda ledaregenskaper och därför tidigt blev omtalad hette Sigfrid Lindgren född 20 maj 1886.

Sigfrid var så pass fascinerad av idrott så att han och hans kamrat Martin Höglund 1909 startade idrottsklubben Kålhagens IF, som sedan gick upp i tämligen nystartade (1912) Brynäs IF.

Trots att denne Sigfrid visade stor talang i de flesta idrottsgrenar, så var det simning som låg Sigfrid närmast hjärtat. Han vann i stort sett alla tävlingar han ställde upp i.

1914 blev simning en ny gren i Brynäs IF och redan första året blev Sigfrid Lindgren distriktsmästare i bröstsim 250 m på tiden 4 minuter 58 sekunder och 4 tiondelar.

Att betänka är att simningen på den tiden inte företogs i simbassänger utan i hav och sjöar där väder och vind givetvis hade stor inverkan på sluttiderna i tävlingarna!

Brynäs IF:s simmare tränade och tävlade vid kallbadhuset "Najaden" i Gavleån vid Boulognerskogen i Gävle.

Distanstävlingarna ägde dock rum i själva Gavleån, där man



Sigfrid Lindgren – Brynäs-killen som gjorde karriär i Argentina.

kan förmoda att den största svårigheten för de tävlande simmarna bestod i att undvika kallsupar, detta eftersom allt avlopp från Gävles hushåll på den tiden, och i takt med att man införde vattenklossetter, helt orenat spolades ut i Gavleån! Vilket faktiskt skedde ända till i början av 1970-talet!

Den mest uppmärksammade distanstävlingen "Strömsimmet" som hölls under flera år, vanns första året (1920) av Brynäs IF som det året också ställde upp med tre olika lag!

Styrkta av framgångarna inom simsporten, bildades så 1917 Brynäs IF:s vattenpololag, under ledning av eldsjelen Sigfrid Lindgren. Den allra första polomatchen spelades mot Gefle IF i Boulognerskogen.

Den 5 aug 1921 blev Brynäs distriktsmästare i vattenpolo vid Harnäsbadet med följande laguppställning: Carl Jacobsson, Sigfrid Lindgren, Olle Persson, Ivar Berglund, Verner Rydgren, Johannes Persson och Robert Rydgren.

Sigfrid Lindgren emigrerade till Argentina runt 1925, vilket naturligtvis krympte informationen om honom och hans idrottande från svenskt håll.

Dock, och mycket överraskande, och till stor glädje dök Sigfrid Lindgren upp som aktad och populär tränare för Argentinas olympiska simlandslag i Amsterdam 1928.

Brynäsgrabben Sigfrid Lindgren avled den 10 februari 1967 i Mar del Plata i en ålder av 80 år.

I sanning en idrottsresa och ett idrottsliv som fortfarande saknar motstycke!

Christer Carlsson



Brynässkolan – något av en symbol för stadsdelen Brynäs.